

[Hans Hedtoft.]

højtærede Statsminister eller for andre til at rette Sigtelser mod os direkte eller indirekte for ikke at have ladet os lede af nationale Hensyn og for ikke at have den ærligste Vilje til at tjene vort Land som enhver anden. Vor Stilling er udtrykt i Socialdemokratiets Udtalelse af 15. September, og den er udtrykt i vor Tilslutning til Noten i den Form, som jeg har forklaret det fra denne Talerstol.

Den højtærede Statsminister har været saa elskværdig og hensynsfuld at stille mig saa mange Spørgsmaal og stille mit Parti saa mange Spørgsmaal. Nu har jeg et til den højtærede Statsminister for at faa en Parallel mellem ham og hans Forgænger, en Parallel mellem Niels Neergaards og Venstres Stilling dengang, da ogsaa den højtærede Statsminister var Medlem af Venstres Rigsdagsgruppe, og Partiets Stilling i Dag. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har mindet om den Udtalelse, jeg nu gerne vil citere. Jeg tænker paa den Tale, som Stats- og Finansminister Niels Neergaard holdt i Folketinget den 18. Oktober 1923 som Svar til den tyske Repræsentant Pastor Schmidt, og hvori han sagde:

„Det ærede Medlem“ — det er altsaa Pastor Schmidt — „det ærede Medlem syntes at formode, at der, hvis Forholdene i Tyskland udviklede sig i katastrofal Retning i Løbet af den kommende Vinter, fra dansk Side kunde være Tendens til at benytte sig af Nabolandets Ulykker til at søge den bestaaende Grænse ændret.“ Neergaard fortsætter: „Jeg har sagt det før, og jeg gentager det her: Grænsen ligger fast, og der vil fra Regeringens Side blive gjort alt for at opretholde den. Danmark spekulerer ikke hverken i Tysklands eller i noget andet Nabolands Ulykker.“

Jeg beder den højtærede Statsminister om — for det interesserer mig — at sige, hvad hans Mening er om denne Venstres daværende Statsministers saa kloge og saa forstandige Udtalelse.

Den højtærede Statsminister sagde ikke ret meget om den af mig fremsatte Paa-stand om hans Illoyalitet. Jeg vil derfor gerne med to Ord understrege og motivere, hvorfor vi har stillet denne Dagsorden og stadig, paa Trods af den nu senere indkomne

Dagsorden, maa fastholde Ønsket om, at den Misbilligelse, der er bragt til Udtryk i vor Dagsorden, vedtages her i Tinget.

Jeg har redegjort for Forudsætningerne for Notens Vedtagelse, for vor Stilling dertil og for Statsministerens Stilling dertil, og jeg vil gerne minde om, at det i denne Note om Stillingen i Sydslesvig hed:

„Stillingen er imidlertid endnu ikke afklaret, og om det Sindelagsskifte, der har fundet Sted hos mange Sydslesvigere, er af varig Karakter, kan kun Tiden vise.

Under disse Omstændigheder agter den danske Regering ikke at stille Forslag om nogen Ændring i Sydslesvigs statslige Tilhørsforhold.“

Det er efter Vedtagelsen af Noten med denne Ordlyd og Formulering den højtærede Statsminister rejser til Sønderborg, meddelende — det er rigtigt —, at han taler som Privatmand, og fremsætter følgende Udtalelse:

„Det er ogsaa min Opfattelse, at vi maa hjælpe med til, at Selvbestemmelsesretten bliver en Realitet for Sydslesvigerne, saa at de til sin Tid efter eget Ønske og egen Vilje frit kan afgøre Spørgsmaalet om deres Statstilhørsforhold. Jeg tror, at det vilde være lettere at løse disse vigtige Spørgsmaal, hvis vi fra dansk Side utvetydigt sagde, hvad vi haaber, og at vi vil skaffe Sydslesvigerne Ret til Udøvelse af Selvbestemmelsesretten.“

Enhver kan se, at der er en Realitetsforskel mellem disse to Citater. Noten, den paa Statsministerens Tilskyndelse vedtagne Note, afsværger ethvert dansk statspolitisk Initiativ, fordi man overhovedet ikke kan vurdere Grundlaget i Sydslesvig. Statsministeren taler i Sønderborg om aktiv dansk Assistance for at gøre Selvbestemmelsesretten til en Realitet for Sydslesvigerne, medens Noten bygger paa den Betragtning, at først Tiden kan vise, om der overhovedet kan gøres Krav gældende med Hensyn til Udøvelse af Selvbestemmelsesretten. Statsministeren siger det jo endog i sin Sønderborg-Tale saa stærkt, at vi vil skaffe Sydslesvigerne Ret til Udøvelse af Selvbestemmelsesretten. Denne ganske aabenbare Forskel og Modsætning mellem det, der siges i Noten, og det, den højtærede Statsminister efter Notens Ved-